

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 142/14</i>
------------------	-----------------------

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **18 czerwca 2014 r.**

**Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

	Przewodniczący:	<b>SSA Janina Czyż</b>
	Sędziowie:	<b>SSA Bogumiła Burda</b> <b>SSA Ewa Madera (spr.)</b>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **18 czerwca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

**o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych**

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **10 grudnia 2013 r.** sygn. akt **III U 1139/13**

**oddala apelację**

**Sygn. akt III AUa 142/14**

## UZASADNIENIE

Decyzją z 23 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił wnioskodawcy A. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku. W uzasadnieniu

organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej piętnastoletniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Kwestionując okres zatrudnienia w szczególnych warunkach w (...) Sp. z o.o. od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. organ rentowy wyjaśnił, iż przedłożone przez wnioskodawcę świadectwo pracy z 30 listopada 2001 r. nie stanowiło prawidłowego środka dowodowego, gdyż nie zawiera opisu rodzaju wykonywanej pracy, a jedynie stanowisko.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem wnioskodawca A. K. zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia. Podniósł, iż w toku postępowania przed organem rentowym pozyskał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w R. za okres od 3 stycznia 1976 r. do 30 września 1984 r., o czym powiadomił organ rentowy, ten jednak nie czekając na jego przedłożenie wydał zaskarżoną decyzję.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji ewentualnie jej uchylenie i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 10 grudnia 2013 r., Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy A. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, począwszy od 29 sierpnia 2013 r.

Sąd ustalił, że A. K.(ur. (...)), na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał przed organem rentowym okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 27 lat,

7 m-cy i 18 dni, w tym łączny okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat,

2 m-cy i 13 dni. Odnosząc się do spornego między stronami okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. Sąd Okręgowy ustalił, iż za wskazany okres pracy wnioskodawca uzyskał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 30 listopada 2001 r., w treści którego wskazano, że wnioskodawca w objętym nim okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace szlifierza tworzyw, wymienione w wykazie A dziale IV poz. 17 na stanowisku szlifierza tworzyw wymienionym w wykazie A dziale IV poz. 17 pkt. 35 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i lekkiego nr 7 z 7 lipca 1987 r. Sąd Okręgowy ustalił również, że we wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności przy produkcji i przetwórstwie żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcji surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa. Praca wnioskodawcy polegała na ręcznym laminowaniu produkowanych wyrobów przy użyciu pędzla, a po ich wyschnięciu i utwardzeniu, na ich obróbce za pomocą szlifierki i palnika. Była to praca przy przetwórstwie żywic poliestrowych na bazie acetonu i styrenu. Z tytułu wykonywanej pracy wnioskodawca otrzymywał dodatek do wynagrodzenia. W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołujący w okresie od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. będąc zatrudnionym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. w R. wykonywał pracę zaliczaną, na podstawie powołanego wyżej rozporządzenia i zarządzenia w wykazie A, dziale IV, poz. 17, pkt. 35, do prac w warunkach szczególnych. Wobec powyższego przyjął, że skoro A. K. legitymuje się ponad piętnastoletnim okresem pracy w szczególnych warunkach to spełnia przesłanki przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, począwszy od (...) tj. od daty ukończenia 60 roku życia.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie przepisu art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez uznanie, że wnioskodawcy A. K. przysługuje prawo do emerytury

z uwzględnieniem pracy w szczególnych warunkach w (...) Sp. z o.o. przy produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, która to praca odpowiada charakterowi prac wymienionych w wykazie A dziale IV poz. 17, który obejmuje łącznie produkcję i przetwórstwo tworzyw sztucznych.

W uzasadnieniu apelujący wskazywał, że zapis zawarty w rozporządzeniu, który powinien być interpretowany w sposób ścisły, a to „produkcja i przetwórstwo żywie i tworzyw sztucznych” obejmuje różne rodzaje prac, które bądź wpisują się w pewien ciąg zdarzeń, czynności, wykonywanych w danym zakładzie łącznie w ramach prowadzonej przez niego działalności, bądź mają charakter samodzielny. Z powyższego wywiódł, że praca wykonywana jedynie w przebiegu samego procesu produkcji, tak jak przyjął to Sąd Okręgowy, nie uprawnia do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wskazując na powyższe pozwany organ wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

### **Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje:**

Apelacja pozwanego organu rentowego jest nieuzasadniona i dlatego podlega oddaleniu. Wydany bowiem przez Sąd pierwszej instancji wyrok, zawiera trafne i odpowiadające prawu rozstrzygnięcie, zaś w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie występują przesłanki zaskarżenia mogące wyrok ten wzruszyć, w szczególności te które ze względu na zapis zawarty w art. 378 kpc, Sąd drugiej instancji ma na uwadze z urzędu.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnienia A. K. emerytury w obniżonym wieku, a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w szczególności spełnienie przez wnioskodawcę warunku posiadania stażu pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace ujęte w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale IV, poz. 17 tj. prace polegające na przetwórstwie tworzyw sztucznych.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne jak i ich niewadliwą ocenę prawną poczynioną przez Sąd pierwszej instancji. Przeprowadzone przez ten Sąd postępowanie dowodowe potwierdziło wykonywanie przez wnioskodawcę w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu prac ujętych w wykazie A dziale IV poz. 17 czynności w procesie przetwórstwa tworzyw sztucznych.

Przypomnieć należy, że kwestionując możliwość zaliczenia pracy wykonywanej przez wnioskodawcę do prac w warunkach szczególnych organ rentowy zarzucił, że w zakładach pracy, w których wnioskodawca był zatrudniony prowadzona była tylko produkcja tworzyw sztucznych, tymczasem konstrukcja normy zawartej w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wskazuje zarówno na produkcję jak i przetwórstwo żywie i tworzyw sztucznych. Wobec bezspornych okoliczności faktycznych związanych z charakterem i specyfiką zarówno działalności zakładu pracy (omyłkowo organ rentowy w apelacji podał, że zakład ten zajmował się jedynie produkcją nie zaś przetwórstwem, choć w rzeczywistości było odwrotnie), jak i pracy wnioskodawcy w spornym okresie zatrudnienia, jedyną zatem kwestią pozostającą do rozstrzygnięcia było odkodowanie znaczenia spójnika „i”, użytego w poz. 17 Działu IV Wykazu A powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. przy określeniu wymienianych tam rodzajów prac, jako mających stanowić prace w warunkach szczególnych. Jak już bowiem wyżej wskazano, zdaniem organu rentowego, spójnik ten oznaczać miał alternatywę nierozłączną, stanowiąc tym samym, iż tylko prace świadczone jednocześnie przy produkcji i przetwórstwie tworzyw sztucznych mogą być uznane za prace w warunkach szczególnych.

Z taką wykładnią zgodzić się nie można. Użycie przez prawodawcę spójnika „i” miało bowiem wyłącznie znaczenie enumeratywne, co oznacza, iż dostatecznym do uznania kwalifikowanego charakteru pracy jest to, aby odnosiła się ona czynności związanych z samym procesem produkcji tworzyw sztucznych, czy też przetwórstwem żywie i tworzyw sztucznych. Zauważyć należy, że występujący w języku polskim spójnik „i” nie zawsze w języku prawnym występuje zgodnie z powszechnie przyjętymi zasadami składni języka polskiego, zaś przy użyciu logiki prawniczej, w której pełni

on funkcję funktora koniunkcyjnego przybrać może dopuszczalną postać zastosowania enumeratywnego i tak też ma to miejsce w odniesieniu do opisywanego w omawianej pozycji Wykazu A powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., jako spójnika wymieniającego kolejno i rozłącznie poszczególne rodzaje prac.

Powyższy pogląd tutejszego Sądu Apelacyjnego nie jest odosobniony, bo w analogicznych stanach faktycznych wyrażany był już uprzednio choćby w sprawach o sygn. akt III AUa 484/13, III AUa 1200/13, jak również III AUa 1064/13., III AUa 52/14, III AUa 1064/13. W nawiązaniu do powołanych orzeczeń wskazać należy, co również i w ich treści było eksponowane, że zgodnie z przepisem art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ust. 4 tego artykułu stanowi, że "wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych", czyli rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zapisów zawartych w załączniku do powyższego rozporządzenia nie można rozpatrywać w oderwaniu od ustawowej definicji pracy w warunkach szczególnych. Tymczasem interpretacja zapisu zawartego w wykazie dokonana przez apelujący Zakład nie uwzględnia szkodliwości pracy wykonywanej przez pracownika. W ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczność, czy zakład pracy produkuje przetwarzane następnie tworzywa sztuczne, czy je nabywa z zewnątrz pozostaje bez wpływu na szkodliwość pracy wykonywanej przez pracownika zatrudnionego na stanowisku, na którym jest przetwarzane tworzywo sztuczne. Zatem i powyższe przemawia za trafnością stanowiska Sądu Okręgowego. Pogląd taki przyjęty został także w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który uznał, że sama praca przy przetwórstwie tworzy sztucznych (oczywiście przy spełnieniu dalszych przesłanek co do stałości i pełnego wymiaru pracy) stanowi dostateczną podstawę do uznania jej za pracę w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2012 r. III UK 233/11 OSNP 2013/7-8/86).

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ocenę Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, zgodnie z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z podanych przyczyn, brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji organu rentowego, która podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.